

ምዕራፍ ሓሙሽተ

ፍቕሪ ሃገር

ዕላማታት እዚ ምዕራፍ፣

ነዚ ምዕራፍ እዚ ተማሂርኩም ምስወዳእኹም፡-

- ፍቕሪ ሃገር ማለት እንታይ ማለት ከምዝኾነ ትግንዘቡ፡፡
- ኣብ መንጎ ዜግነትን ፍቕሪ ሃገርን ዘሎ ርክብ ትፈልጡ።
- ንስምዒት ፍቕሪ ሃገር ዝጎድኡ መዕነውቲ ተግባራት ትፈልዩ።

5.1 ፍቕሪ ሃገር

5.1.1 እንታይነት ፍቕሪ ሃገር

ስእሊ 5.1 ካብ መግለጻት ፍቕሪ ሃገር ኣዲኡ

- እቲ ስእሊ ዘመሓላልፎ መልእኽቲ ግለፁ
- ኣብ ከባቢኹም ካብ ዝንገሩ ብዛዕባ ፍቕሪ ሃገር ዝገልፁ ምስላታት፣ ኣበሃህላታት፣ ኣፀርቲ ህዝባዊ ግጥምታት፣ ደርፍታትን መዝሙራትን እትፈልጡዎም ንደቂ ክፍልኹም ንገሩዎም።

ንኡብነት

ብፍቕሪ ይስራሕ ሃገር፣

ህዝቢ ብፍልጠት ይኸብር፣

ህዝቢ ብጥበብ ይኸርዕ፣

(ህዝባዊ ግጥሚ)

ፍቕሪ ሃገር ሃገርካ ካብ ልቢ ምፍታው ማለት እዩ። ኣባላት ሓደ ስድራ ቤት ዝተፈላለዩ መልክዕ፣ ባህርይን ልምድን ዘለዎም እንተኾነ እውን ተረዳዲኦም፣ ተፋቂሮም፣ ተኸኣኢሎምን ተፋቲዮምን ይነብሩ። ኣባላት እቲ ስድራቤት ኣብ ገዛ ማዕረ መሰልን ግቡእን ከምዘለዎም ይግንዘቡ እዮም። ብተመሳሳሊ ኩነታት ዝተፈላለዩ ባህሊ፣ ቋንቋ ፣ ሃይማኖትን ልምድን ዘለዎም ብሄራት፣ ብሄረሰባትን ህዝብታትን ሃገርና እውን ከምኡ ኣብ ሃገሮም ማዕረ መሰል ምንባር ከምዘሎዎም ሕገ መንግስትና ኣረጋገፁ እዩ። በዚ ምክንያት እዚ ንሃገሮም ዝህልዎም ፍቕሪ ክብ ዝብል ይኸውን።

ዓለምለኸ ኣፍልጦ ዘለዎ ክልል ግዝኣት ሃገርና ንብሄራት፣ ንብሄረሰባትን ህዝብታትን ከም መንበሪ ሓደ ስድራቤት ብማዕርነት የገልግል። በዚ ምክንያት እዚ ብሄራት፣ ብሄረሰባትን ህዝብታትን ሃገርና ብፍቕሪ ተኣሳሲሮም፣ ተኸኣኢሎምን ተኸባቢሮምን ይነብሩ ኣለዉ።

መልመዲ 1

ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት ኣብ ክፍሊ ተዛራረቡሎም፡፡

1. ሃገርና እንፈቱ ንምንታይ እዩ?
2. ሓደ ሰብ ሃገሩ ይፈቱ እዩ እንትበሃል እንታይ ማለት እዩ?

5.1.2 መግለጺ ባህርያት ፍቕሪ ሃገር

ስእሊ 5.2 ካብ መድረኻት መለማመዲ ፍቕሪ ሃገር ሓደ

- ካብዚ ስእሊ እንታይ ትግንዘቡ?

አቦይ ኣርዓዶምን ደቂ መንደር በሪሁን

ሰፈር አቦይ ኣርዓዶም እንዳጡረታ እዩ። እንዳ ጡረታ ኣብ ከተማ መቐለ ጣብያ 18 ዝርከብ መንደር እዩ። ቆልዑ እንዳጡረታ ንአቦይ ኣርዓዶም ብጣዕሚ ስለዝፈትወዎም ክፅውዑዎም ከለዉ ኣቦዋይ እናበሉ እዮም። ኣብ 1928 ዓ/ም ጥልያን ንኢትዮጵያ ብዓገብ ክትወራ ከላ አቦይ ኣርዓዶም ምስ ሰራዊት ኢትዮጵያ ኮይኖም ኣንፃር እቲ ወራር ሰራዊት ተዋጊኦም ነይሮም። ኣብዚ ኩናት እውን ሓንቲ እግሮም ዝሰኣኑ በዓል ውዕለታ ሃገር ዝኾኑ ሓርበኛ እዮም። ኣቦዋይ ንበሪሁ ኣቦሓጉኡ እዮም። ዓሰርተ ኣርባዕተ ምስ ኮነ ጀሚሩ ንአቦይ ፍሉይ ፍቕሪ ነይርዎ። መሓዙት በሪሁ ሕሉፍ፣ ዘምዘም፣ በርሀ፣ ተስፋይን ንፅህትን ይበሃሉ። በሪሁን መሓዙቱን ምስ ኣቦዋይ ምፅዋት ስለዝፈትወ ካብ ቤት ትምህርቲ መልሲ ነዚ ስዲቡ ዘሎ ምይይጥ ይገብሩ።

ዘምዘም:- ኣቦዋይ እዚ እግርኹም እንታይ ኮይንኩም ኢኹም ሓሚምኩም?

ኣቦዋይ:- ኣየ ንለይ ዘምዘም እግረይ ሓሚመ ከይኮንኩስ ዝተቐረፀ ንነፃነት ሃገረይ ምስ ሰራዊት ጥልያን እንትዋጋእ እዩ።

ዘምዘም:- ኣቦዋይ ሃገርኩም ብጣዕሚ ትፈትወዎ ማለት ድዩ?

ኣቦዋይ:- ካብ ሃገር ንላዕሊ ዝፍቶ ነገር ዶ ኣሎ?

በሪሁ:- ንሕናኹም ሃገርና ምፍታውና ብኸመይ ንገልፅ?

ኣቦዋይ:- ንፉዕ! በርሀ ፅቡቕ ሕቶ ሓቲቲኒ ኣሎ። ምፍታው ሃገር ዝጅምር ካብ ስድራ ቤትን ካብ ከባብን እዩ። ንወላዲ ምኽባር፣ ንጎረባብቲ ፅቡቕ ባህርይ ምርኣይ፣ ዓቕሚ ብዝፈቐዶ መጠን ከባቢኻ ብፅሬት ምሓዝ፣ ንትምህርቲ ቀዳምነት ምሃብ፣ ውልቃውን ሓባራውን መገልገልቲ ናውቲ ብጥንቃቕ ምሓዝ መግለፅታት ፍቕሪ ሃገር እዮም።

ተስፋይ:- ኣቦዋይ ኣነ ከማኹም ወታደር እንተዝኾንዶ ፅቡቕ ኣይኮነን?

ኣቦዋይ:- ብጣዕሚ ፅቡቕ ሓሳብ እዩ። ተስፋይ! ግን ኮ ሃገር እትሕሎ ኣብ ዓውዲ ኩናት ጥራሕ ኣይኮነን። ንኣብነት ኣብዚ መንደርና ሰላም እቲ ህዝቢ ዝህውኹ ዘሎዉ ምምዓድ፣ ሃገርን ህዝብን ክጎድኡ ካብ ዝኸለሉ ዕያፍ ባህርያት ምርሓቕ፣ ዓርስኻ ኣብነት ጌርካ ምቕራብ ከም ምሕላው ሃገር ማዕረ ኮይኑ ይቐፀር።

ንዕህቲ:- አቦዋይ ወራሪ ሃገር እንተመፀኸ እንታይ ክንገብር ኣለና?

አቦዋይ:- ዕብኛተይ ፀላኢ ሃገር ወራሪ ሰራዊት ጥራይ ኣይኮነን። ወራሪ ፀላኢ እንተመፃኡ'ማ ህዝቢ ተሓባቢሩ ይከላኸሎ። እቲ ዝፃበዩ ፀላኢ ሃገር ድኸነት እዩ። ሎሚ ኣብ ቅድሚና

ዝተገተረ ዝፃበዩ ፀላኢ ድኸነትና ስለዝኾነ ሕድሕድ ዜጋ ቅድሚ

ኸሉ ክዋገኡ ዝግባእ ነዚ ሕሱም ፀላኢ እዩ።

ሕሉፍ:- ድኸነት እንዋገኡ ብኸመይ እዩ?

አቦዋይ:- ድኸነት እንዋገኡ'ማ ብምምሃርን ፍኛሪ ስራሕ ብምጉልባትን እዩ። ሃፍቲ መንግስትን ህዝብን ከይባኸን ብምሕላው ድኸነት ምጥፋእ ይካኣል። ቡንባ ከባቢኹም ተሰቢሩ ማይ እንትፈስስ ንዝምልከቶ ክፍሊ ምንጋር። ኣምፑላት መብራህቲ መንገዲ ዘይምስባር፣ ንባርዕ ሓዊ ከቃልዑ ካብ ዝኸእሉ ተግባራት ምርሓቕ፣ ንኸባቢ ብዕሬትን ብጥንቓቕን ምክንኻን ካባኻትኩም ትዕቢት ይግበር።

በሪሁ አቦዋይ:- ካብ ሎሚ ጀሚሩ ሃገርና ንኸንፈቱ ዝመኸርኩምና ኩሉ ተግባራዊ ንምግባር ቃል ንኣቱ ኣለና። ኩሎም ድማ ብሓደ ድምዒ፣ እወ አቦዋይ ኩልና ብሓባር ቃል ንኣቱ ኣለና።

አቦዋይ:- የዕቢኹም! የዕቢኹም! ንፋዓት ተምሃሮ ኩኑለይ ደቀይ። ናይ ሎሚ ዕምበባታትና ናይ ዕባሕ ፍረታት ሃገርና ንስኻትኩም ኢኹም።

መልመዲ 2

ብመሰረት ኣብ ላዕሊ ዝቐረበ ዝርርብ ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት መልሱ።

1. ብመሰረት ዝርርብ ኣቦዎይን መሓዙት በሪሁን ፍቕሪ ሃገር ማለት እንታይ ማለት እዩ?
2. መግለጺ ፍቕሪ ሃገር ክኾነ ዝኸለሉ ተወሰኸቲ ሓሳባት ዘርዝሩ።
3. ዶብ ሃገር ብሰራዊትን ብህዝብን ከምዝሕሎ ሃፍቲ ሃገር እውን ካብ ብኸነት ክሕሎ ከሎ ድኸነት ዓቕሚ ኣይህልዎን።

ኣብዞም ክልተ ሓሳባት እዚኦም ምስደቂ ክፍልኹም ተዘራረቡሎም። ሃገረይ እፈትው እየ ዝብል ዜጋ ኩሉ ንሃገሩ ዘሎዎ ፍቕሪ ብተግባር ከርኢ ኣለዎ። እዞም ዝስዕቡ መግለጺ ባህርያት ፍቕሪ ሃገር ኣብ ተግባር ምውዓል ካብ ሕድሕድ ፈታዊ ሃገሩ ዜጋ ትፅቢት ይግበር።

- ሃገርና ኢትዮጵያ መተካእታ ዘይብላን ብታሪኽ እትሕበን ምዃናን ምግንዛብን ብዝበለፀ ንኸትዓቢ እጃምካ ምውፋይን፤
- ንህዝቢ ዝጠቅም ስራሕ ምስራሕ፤
- ሃገር ካብ ዝኅድኡ ተግባራት ምርሓቕ፤
- ናይ ካልኣት ባህሊ፣ ቋንቋ፣ እምነትን ኣረኣእያን ብምኽባር፣ ብምክእኣልን፣ ብሰላምን ሓቢርካ ምንባር።
- ዝማዕበላ ሃገራት ኣብ ዝበፀሐኦ ብርኪ ምዕባይ ንምብጻሕ በርቲዕኻ ምስራሕ።

5.2 ንፍቕሪ ሃገር ዝጎድኡ መዕነውቲ ተግባራት

- ንኣፈን ዘይረኽባ ቀጠምጠም፣ ንርእሰን ሻሽ መጠምጠም
- ብድሕረይስ ዳንዴር እኳ ኣይትብቐላ
- ዓዲ'ቦኻ ክውረር ሓቢርካ ውረር
- ብላዕን ሌባን ብኣፍደገ ኣይኣትውን

እዞም ኣብ ላዕሊ ዘለዉ ምሳሌታዊ ኣባህላታት እንታይ ዓይነት መልእኽቲ ከምዘሕልፉ ግለፁ።

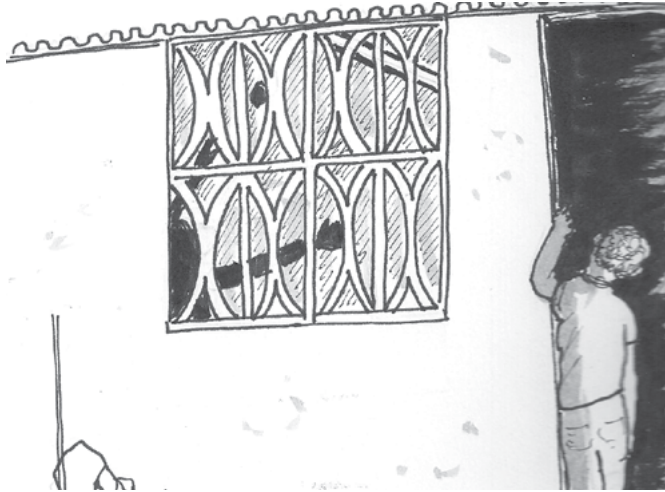
ኣብራር “ቀስቶ”

ተምሃሮ ቤት ትምህርቲ ብርሃን ፍልጠት ብመንፋዕቶም ዝተፈለጡ እዮም። እዚ ቤት ትምህርቲ እዚ ብውዕኢት ሃገርለኽ ፈተና 8ኛ ክፍሊ ንሰለስተ ተኸታተልቲ ዓመታት ኣብቲ ከባቢ ካብ ዝርከባ ኣብያተ ትምህርቲ ቀዳማይ ወፂኡ እዩ። እቶም ተምሃሮ ብትምህርቲ ጥራሕ ከይኮነስ ብጠባይ”እውን ዝተመስገኑ እዮም። ኣብራር “ቀስቶ” ተምሃራይ እዚ ቤት ትምህርቲ እዩ።

ኣብራር “ቀስቶ”ኣብቲ ቤት ትምህርቲ ዝፍለጥ ከምቶም መሓዝቲ ብመንፋዕቲ ትምህርቲን ብፅቡቕ ጠባዩን ከይኮነስ ብሕማቕ ባህሪ እዩ። እቶም ተምሃሮ “ቀስቶ” ኢሎም ሳን ዘውዕኡሎም ኣብ ቤት ትምህርቲ ብርሃን ፍልጠት መምህር ንዝኾኑ ኣቦኡ መምህር ሃይደር እዩ።

ኣብራር ብኣቦኡ መምህር ቀሰቶ እናተመከሐ ኣብቲ ቤት ትምህርቲ ብዙሕ ጥፍኣት ሰሪሑ እዩ። ንኣብነት ኣቡኡ ካብቲ ቤት ትምህርቲ ናይ ዝተለቕሕዎም መፃሕፍቲ ገፃት እናቐደደ ይወስድ። ካብ ኣቦኡ መምህር “ቀስቶ” ሕቶታት ፈተና እናሰረቐ ንተምሃሮ 8ኛ ክፍሊ ክሸይጥ ከሎ ተረኺቡ እዩ። ሓደ እዋን ንጎል ሓትኖኡ ንዘይነብ ሕቶታት ፈተና ሰሪቐ ሂቡዎ እዩ። ኣብ ክፍሊ እውን ናውቲ ትምህርቲ ተምሃሮ እናሰረቐ ምውሳዱ ተመሲኪሩዎ እዩ።

ቡንባ ቤት ትምህርቲ ሰይሩ ፣ ኣብ ክፍሎም ብማንቲግ ኣምፑል ከምዝሰበረውን ተረጋጊፁ እዩ። ኣብ ድሕሪ እቲ ቤት ትምህርቲ ኣብ ዘሎ ግራት ዝተተኸሉ ተኸልታት ከፍቲ ኣትዮን ከበላሽዎኦ ከሎዎ ኣይምልከተንን ኢሉ ከቢድ ጥፍኣት ንክበፅሕ ምክንያት ኮይኑ እዩ። ባህርይ ኣብራር “ቀስቶ” ካብ ዕለት ናብ ዕለት ምብላሻዉ ዘስገእም መምህርቲ ኩሉ በደሉ ዘርዚሮም ንርእሰ መምህርም ከቕርቡ ኣብ ውሳኔ በፅሑ።

ስእሊ 5.3 ምብልሻው ንብረት ፍቕሪ ሃገር ብዘለዎ ዜጋ ኣይግበርን

መልመዲ 3

ነቲ ምንባብ መሰረት ጌርኩም ነዘም ዝስዕቡ ሕቶታት መልሱ፡፡

1. መምህርቲ ኣብራር “ቀስቶ” ንርእሰ መምህርም ንምቕራብ ዝተሰማዕዎልዎም ጥፍኣታት መብዛሕትኦም ኣብ ኣየኖት ቀንዲ ርእሰ ጉዳያት ክጠቓላሉ ይክእሉ። ብ(✓) ኣመልክቱ።

- ሀ. ብብላዕን ብዝምድናን ወዕለታ ምውጻል .....
- ለ. ንብረት ህዝቢ ብምጥፋእ .....
- ሐ. ኣብ ክፍሊ ብዘርእዮ ተግባራት ጥፍኣት .....
- መ. ጥፍኣት ብሸለልትነት እናረከኻ ምሕላፍ .....
- ረ. ንህዝቢ እቲ ክባቢ ዘይምኽባር.....

2. ጥፍኣት መምህር ሃይደር ክኾኑ ዝክእሉ ሰለስተ ምክንያታት ጥቐሱ፡፡

3. ዘይግቡኣት ባህርያት ኣብራር “ቀስቶ” ፍቕሪ ሃገር ክጎድኡ ዝክእሉ ኣዕነውቲ ተግባራት ምኃኛምን ዘይምኃኛም ምስ መምህርኩም ተዘራረብሉ።

5.3 እንታይነት ሓበራዊ ናውቲ መገልገልቲ

5.3.1 ኣብ ገዛ ዝርከቡ ሓበራዊ መገልገልቲ ናውቲ

- ኣብ ገዛኹምን ኣብ ክባቢኹምን ዝርከቡ ሓበራዊ መገልገልቲ ናውቲ ዘርዝሩ።

ሓበራዊ ናውቲ ገዛ ዝበሃሉ ካብ ሓደ ንላዕሊ ንዝኾኑ ሰባት ወይ ጉጅለታት ግልግሎት ዝህቡ መሳርሕታት እዮም። ሓበራዊ ናውቲ ገዛ ንውልቀ ሰባት ጥራሕ ክይኮነ ንብዙሓት ሰባት ዘገልግሉ እዮም።

ሰእሊ 5.4 ናይ ሓባር ናውቲ

ካብ ውልቀ መሳርሕታት ብተወሳኺ ኩሎም ደቂ ሰባት ዝነብሩ ናይ-ሓባር ናውቲ እናተጠቐሙ እዮም። ኣባላት እቶም-ሓደ ስድራ-ቤት'ውን ብሓባር ዝገልገሉሎም መስርሕታት ኣለዉዎም። እዞም መሳርሕታት እዚኦም ክዳውንቲ፣ መፃሕፍቲ፣ መብሰሊ ምግቢ፣ ናውቲ ወዘተ ክኾኑ ይኸእሉ። እዞም ሓባራዊ ናውቲ ብኹሎም ኣባላት ስድራ ቤት ብጥንቓቕ ክተሓዙ ይግበኦም። ሓደ ኣባል ስድራ ቤት ጥንቐቕ እቲ ካልእ ድማ ግዲ ዘይብሉ እንተኾይኑ ሰላም እቲ ስድራ ቤት ይዝረግ። ብግዴለሽነት ዝተሰበረ ኣቕሓ ንምዕጋን ወይ ንምትካእ ዝወፅእ ተወሳኺ ወፃኢ በጀት እቲ ስድራ ይውሰኽ። ስለዚ ሕድሕድ ኣባል ስድራ-ቤት ነቶም ሓበራዊ መገልገልቲ ናውቲ ግቡእ ጥንቓቕ ክገብር ይግባእ።

መልመዲ 4

ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት መልሱ፡፡

1. ሓበራዊ ናውቲ ማለት እንታይ ማለት እዩ?
2. ኣብ ገዛ ዝርከቡ ሓበራዊ ናውቲ መገልገልቲ መሳርሕታት ዘርዝሩ፡፡

5.3.2 ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝርከቡ ሓበራዊ መገልገልቲ ናውቲ

- ኣብ ቤት ትምህርቲ ዝርከቡ ናውትታት ዘርዝሩ፡፡

“ናብዚ ዘይመውት መዕበዪ ወዲ ሰብ ዝኾነ ቦታ እተወ።” ዝብል ጥቕሲ ኣብ ብዙሓት መእተዊ በሬ ኣብያተ ትምህርቲ ተፃሒፋ ይርከብ። ቤት ትምህርቲ ህያው ዝኾነ ጥበብ ዝርከበሉ ቦታ እዩ። ኣብዚ ትካል ትምህርቲ እዚ ብዙሓት ሓበራዊ መገልገልቲ ይርከቡ እዮም። ሕድሕድ ተምሃራይ መገልገልቲ ናውቲ ቤት ትምህርቲ ብጥንቃቕ ክሕዝ ሓላፍነት ኣለዎ። መንበርን ጠረጴዛታትን እንተተሰበሩ ጉድኣቲ ናይ ኩሉ እዩ። ሽቓቓት ብጥንቃቕ እንተዘይታሒዞም ተምሃራይ ሕሙም ይኸውን። ተምሃራይ እንተሓሚሙ ድማ ወለድን መንግስትን ንሕክምና ወፃኢ ክገብሩ እዮም። ዕርዮቲ ዘይሓለወ መምሃሪ ክፍሊ ኣብ ኣቀባብላ ትምህርቲ ተምሃራይ ‘ውን ዕዕንቶ የሕድር።

ቤት ትምህርቲ ናይ ትማሊ፣ ሎምን ዕባሕን ወለዶ ዘተኣሳስር ማእኸል ፍልጠት ስለዝኾነ ሓበራዊ ናውትታት መገልገል ቤት ትምህርቲ ብጥንቃቕ ክተሓዙ ይግባእ።

5.3.3 ንሓበራዊ መገልገልቲ ናውትታት ክግበሩ ዝግበኡም ጥንቃቕታት

- ንሓበራዊ መገልገሊ ናውትታት ጥንቃቕ ምግባር ንምንታይ የድሊ?

ኣብ ገዛ እንግልገለሎም ናውትታት ዘማልኡልና ወለድና እዮም። መሳርሕታት ቤት ትምህርትናን ከባቢናን ዘማልኡልና ድማ ህዝብን መንግስትን እዮም። ካብ ህዝቢ ዝእኩብ ግብርን ቀረፅን ንሓበራዊ መገልገልቲ ናውትታት መማልኢ ይውዕል።

ሕድሕድ ዜጋ ነዞም ሓበራዊ መገልገልቲ መሳርሕታት ብጥንቃቕን ብፅሒትን ክሕዝ ይግብኡ። ጎሓፍ መዋህለሊ ጋብላ ብፅሒት እንተዘይተታሒዙ ነባራይ እቲ ከባቢ ብፀገም ጥዕና ይጉዳእ። መስመራት መብራሕቲ፣ ማይ፣ ስልኪ፣ ብጉድለት ጥንቃቕ እንትበላሸዉ ዝጉዳእ ህዝቢ እዩ።

ብመንፅር ድኽነት እታ ሃገር ድማ ዘየድልዩ ወፃኢታት እንድሕር በዚሓም ነቲ ዘሎ ድኽነትና የጋድዱ። ስለዝኾነ እውን ሕድሕድ ዜጋ ንሓበራዊ መገልገልቲ መሳርሕታት ግቡእ ጥንቃቕ ክገብር ይግባእ። ብዘይ ግቡእ መገልገልቲ መሳርሕታት ህዝቢ ዘበላሸዉ ‘ውን በሕጊ ይሕተት።

መልመዲ 5

ኣብዞም ዝስዕቡ ሕቶታት ተመያየጡ።

1. ካብ መንጎ መገልገልታት ውልቀ ዝኾኑ ኣርባዕተ ዘርዝሩ።
2. ኣብ እትነብሩሉ ከባቢ ህዝቢ ብሓባር ካብ መንጎ ዝግልገለሎም መሳርሕታት ሰለስተ ዝኾኑ ብምዝርዛር ብዝዕባ ኣተሓሕዝኡም ብጉጅለ ተመያየጡ።
3. ዝተሰበረ ወይ ዝተበላሸዉ መሳርሒ ቤት ትምህርትኹም እንተሃሊዩ እቲ መሳርሒ ብምስባሩ ዘስዓቦ ጉድኣት ብዝምልከት ተመያየጡሉ።

5.4 ካብ ድኽነትን ድሕረትን ምንጋፍ

5.4.1 መግለጻት ድኽነትን ድሕረትን

ቆልፍ እንጀራ! እንጀራ! ኣደውን እንተበለት የለን።

ድኽነት ሕሱም እዩ ፅጋብ ዝበሃል የለን።

(ሀዝባዊ ግጥሚ)

- እዚ ግጥሚ ንሕማቕነት ድኽነት ከመይ ከምዝገለፀ ተዘራረብሉ።

ድኽነት ዝበሃል፣ ክዳን፣ ምግብ፣ መፅለልን ካልኣት ንህይወት ኣድለይቲ ዝኾኑ መሰረታዊ ነገራት ብዝተማልአ ደረጃ ዘይምርካብ እዩ። ድሕረት እውን ብዕብየት ዝገሰገሱ ሃገራት ዝበፀሑዎ ብርኪ ኣፈራርያ፣ ኣሰራርሓን ኣነባብራን ዘይምብጻሕ እዩ።

ሃገርና ድኻ ምስ ዝበሃሉ ሃገራት ተርታ እትምደብ እያ። መንቀሊ ድኽነትና ካብ ዝኾኑ ሓደ ተጊህና ዘይምስራሕና እዩ። ድኽነት ኩሉ ዜጋ ፅግዕተኛ ካልኣት ንክኸውን ይገብር። ድኽነት ንተመፅዋትነት የቃልዕ። ድኻ ሀዝቢ ብተፈጥሮን ሰብ ስራሕ ሓደጋታት ብቐሊሉ ይጥቃዕ።

ኣብ ስድራ ቤትኩምን ኣብ ከባቢኹምን ዘለዉ ሰባት ብህድኣት እንተ ኣሰተውዒልኩም ሓድሓደ ቆልዑ ካብ ድኽነት ስድራቤቶም ዝነቐለ ክመሃሩ ኣይክእሉን። ብዙሓት ቆልዑ ግቡእን ዝተመጣጠነን ምግቢ ኣይረኽቡን።

ብድኽነትን ብድሕረትን ዝተጠቐፀ ሀዝቢ ኩነታት መነባብሮኡ'ውን ዝጎበኝብ ይኸውን፤ ብስእነት ጥዕና እውን ይጥቃዕ። ብዘም ምክንያታት እዚኣም ድማ ብዝተማልአ መልክዕ ክፍሪ ስለዘይክእል ድኽነት ይጋፋሕ።

መልመዲ 6

ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት መልሱ፡፡

1. ብምኽንያት ድኽነት ምምሃር ዘይከአሉ ቆልዑ ውዕሎኦም እንታይ ከምዝመስል ተዘራረብሉ።
2. መግለፅታት ድኽነትን ድሕረትን ካብ ዝኾኑ ነገራት ሰለስቲኦም ጥቐሱ።

5.4.2 ካብ ድኽነትን ድሕረትን ንምንጋፍ መፍትሒ ስጉምታት

- ካብ ድኽነትን ድሕረትን ንምንጋፍ ዘድልዩ ስጉምታት እትብሉዎም ሓሳባት ዘርዝሩ።

ካብ ድኽነትን ድሕረትን ንምውፃእ ቀንዲ ፍታሕ ተጊሆኻ ምስራሕ እዩ። ኣብ ዝለዓለ ዕቤት ንምብፃሕ ፈጣርነትን ኣፍቃርነትን ስራሕ ዜጋታት ኣድላዩ እዩ። ኣብ ሃገርና እውን ዝረኣ ዘሎ መንፈስ ምንቕቓሕ ስራሕ ዜጋታት በርቲዑ ክቕፅል ይግባእ። ብመንግስቲ ዝተዳለዉ ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን ልምዓት ንዜጋታት ንስራሕ ዘለዓዕሉ እዮም። ስለዝኾነ በዞም ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን ተሓጊዝና ጥንኩር ባህሊ ስራሕ ኣማዕቢልና ንሃገርና ካብ ድኽነት ክነውፅእ ንክእል ኢና።

መልመዲ 7

ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት መልሱ፡፡

1. ኣብ ከባቢኹም ካብ መንጎ ዝረኣዩ ምንቕስቓሳት ልምዓት ሰለስተ ዝኾኑ ጥቐሱ።
2. ኣብ ሃገርና ይረኣዩ ካብ ዘለዉ ቅልጡፍ ምንቕስቓሳት ልምዓት ክልተ ዝኾኑ ጥቐሱ።

5.4.3 ግልጋሎት ሰናይ ድሌት

- ግልጋሎት ሰናይ ድሌት ማለት እንታይ ማለት እዩ?
- ብሰናይ ፍቓድ ዝተዋፈሩ ውልቀ ሰባት ወይ ማሕበራት ኣብ ከባቢኹም እንታይ እንታይ ተግባራት የካይዱ ከምዘለዉ ዘርዝሩ።

ብዓርሰ ድሌት ዝተፈፀመ ሰናይ ተግባር

ኣብ ኣደ ሃገር ዝነብር ኣደ መንእሰይ ነይሩ። ብኸባቢ መንበሪ ገዛ እቲ መንእሰይ ዝሓልፍ መንገዲ ባቡር ኣሎ። እዚ መንእሰይ ኩሉ ግዜ ኣብወሰን እቲ መንገዲ ባቡር ጠጠው ኢሉ ኢዱ እናወዛወዘ ነቶም ገዩኸቲ ብፍቕሪ ሰላም ስለዝብሎም ኩሎም መንገደኛታት ይፊትዉዎ። ብፍላይ ኩሎም ገናሕቲ ባቡር ብዝግባእ ስለዝፈልጡዎ ኣድኣድ ግዘ ኣናእሸተይ ህያብ እናደርበዩሉ ይሓልፉ።

ኣደ ንግሆ እዚ መንእሰይ ዘሰንብድ ነገር ይርኢ። ኣብ ትሕቲ ገዝኦም ዝርከብ ነቲ ዝተዘርገሐ መገዲ ባቡር ዝተሰኸመ ድልድል ፈሪሱ ይርኢ። መምፅኢ ባቡር ስዓት ድማ ይቐርብ ነበረ። እቲ ዝተፈጠረ ሽግር ነቲ ገናሕ ባቡር ኣቐዲሙ እንተዘይነገሩን እቲ ባቡር ጠጠው እንተዘይኢሉን እቲ ተሳፋሪይ ብምሉኡ ከምዝመውት ይፈልጥ እዩ። ስለዚ ዝተኸደኖ ቐይሕ ሸሚዝ ኣውጺኡ ኣብ ኢዱ ብምሓዝ ምምፃእ እቲ ባቡር ክፅበ ጀመረ።

ኣብቲ ከባቢ ምስ በፅሐ እቲ መንእሰይ ነቲ ቀይሕ ሸሚዙ እናምበልበለ ምስቲ ባቡር ብምጉያይ እቲ ገናሕ ባቡር ነቲ ባቡር ጠጠው ንኸብሎ “በጃኻ ጠጠው ኣብል እቲ ድልድል ተሰቢሩ እዩ” እናበለ ከእዊ ጀመረ። እቲ ገናሕን እቶም ገዩኸትን ግና ከምወትሩ መሲሉዎም ኢዶም እናወዛወዙ ሰላምታ ሃቡዎ። እቲ መንእሰይ ግን እናበኸየ ብምጉያይ ሸሚዙ እናወዛወዘ እንተእወየ እውን ጭንቀቱ ዝተረደኣሉ ኣይረኸበን። ዳሕራይ እቲ ባቡር ናብቲ ዝፈረሰ ቢንቶ እናቐረበ ምስክደ እቲ ቆልዓ እውን ነቲ ባቡር ብኢዱ እናኳሕኩሐ ደው ከብል ክፍትን ከሎ ተዓንቂፋ ናብ እግሪ እቲ ባቡር ብምውዳቕ ወዮ ባቡር ጨፍሊቕ ቀተሎ። ነዚ ኩነታት እዚ ብመስተያት ይከታተል ዝነበረ ገናሕ ባቡር ነቲ ባቡር ቀስ ጌሩ ጠጠው ምስ ኣበለ ብተግባር እቲ መንእሰይ ተናዲዱን ኣሪቕን ወሪዱ

ኩነታት እንተሰምዐስ ለከስ እቲ መንእሰይ ንህይወቱ ከይበለ ንባዕሉ ኣሕሊፉ ዝሃበ ተሳፊርቲ እቲ ባቡር ከይሃልቁ እዩ ነይሩ።

(ኣብ ብዙሓት ሃገራት ዝዝንቶ ጥዑም ዛንታ)

መልመዲ 8

ነቲ ምንባብ መሰረት ጌርኩም ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት መልሱ።

1. እቲ ምንባብ ብዛዕባ ሰናይ ተግባር እቲ መንእሰይ እንታይ የምህር?
2. እቲ መንእሰይ ነቲ ተግባር እቲ እንተዘይፍፅም ነይሩ እንታይ ዓይነት ኩነታት ምተፈጥረ ነይሩ?
3. ከምቲ በዓል ዛንታ ዓይነት ቅኑዓት መናእሰይ ንኻልእ ጥቕሚ ክብሉ ህይወቶም ከይተረፈ የሕልፉ እዮም። ንስኻትኩምኩ ኣብ ከባቢኹምን ኣብ ቤት ትምህርትኹምን ብሰናይ ፍቓድኩም፣ ዓቕምኹምን ክእለትኩምን ክንዲ ዝፈቐዶ ተበርክቱ'ዶ? ተዘራረብሉ።

ሰናይ ድሌት ብዓርሰ ተበግሶ ንካልኦት ንምሕጋዝ ዝግበር ፃዕሪ እዩ። ኣብ ግልጋሎት ሰናይ ፍቓድ ኩሎም ዜጋታት ክሳተፉ ይግባእ። ኣገልግሎት ሰናይ ፍቓድ ካብጊዜ ህፃንነት ጀሚሩ ክዓቢ ዝግብኦ ሰናይ ተግባር'ዩ። ዝኾነ ሰብ ብሰናይ ፍቓድና (ድሌትና) ሓደ ተግባር ንኸንፍፅም ዘይክእዝዘና ይኸእል። ወገንና ንምሕጋዝ ስምዒትና ንሰናይ ስራሕ ክለዓዓል ይግባእ።

ሓድሓደ ሰብ ብገንዘቡ፣ ሓድሓደ ሰብ ብፍልጠቱ ወይ ድማ ብምኽሩ ሰናይ ተግባራት ክፍፅም ይኸእል እዩ። ንኣብነት ኣብ ከባቢና ዝርከቡ ፅጉማትን ሕሙማትን ክንሕግዝ ንኸእል። ኣብ ቀፅሪ ቤት ትምህርትና'ውን ነገራት ንምምላእ ብሰናይ ፍቓድና ዓቕምና ክንዲ ዝፈቐዶ እጃምና ምውፋይ ንኸእል።

መልመዲ 9

ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት መልሱ።

1. ሰናይ ድሌት ንምጉልባት እንታይ ክግበር ኣለዎ?
2. ኣብ እትነብርሉ ከባቢ ኣብ ተግባር ሰናይ ፍቓድ ዝተዋፈሩ ሰባት ዝፈጸምዎም ስራሕቲ ዘርዝሩ።

5.5 ዜግነት

ሰብ ኣብ ሃገሩ ሰብ ኣብገረቡ
 እንተበልፀ ሳዕሪ ኣሚኑሉ ልቡ
 መንነቱ ይፍለጥ ይኸበር ብህዝቡ።

(ህዝባዊ ግጥሚ)

- እዚ ህዝባዊ ግጥሚ ዘመሓላልፎ መልእኽቲ እንታይ ከምዝኾነ ምስ መምህርኩም ተዛተዩሉ።

ዜግነት ማለት ሕጋዊ ኣባል ሓደ ሃገር ምኃን ማለት እዩ። ሓደ ሰብ ዜጋ ሓደ ሃገር ክኸውን ከሎ መንግስቲ እቲ ሃገር ንዘውፀኦ ሕግን ስርዓትን ተገዛኢይ እዩ። ብዜግነቱ ወን ሕጊ ብዝድንግጎም መሰረት ምሉእ ብምሉእ ተጠቓማይ እንትኸውን ግቡኡ ወን ብዝግባእ ንክፍፀም ትፅቢት ይግበረሉ። ሓደ ዜጋ ኣብ ዝኾነ ጉዳይ ሃገሩ ብቐዳምነት ተሳታፊይ ክኸውን ይግብኦ። ንሃገሩን ህዝቡን ካብ ዝጎድኡ ተግባራት እውን ብትረት ክቃወም ይግባእ። ሽግራት ክፍጠሩ ከለዉ እውን ንኣካላተ ሕጊ ብቐልጡፍ ከፍልጥ ግቡእን ሓላፊነትን ዜግነት እዩ።

መልመዲ 10

ነዞም ዝስዕቡ ሕቶታት መልሱ::

1. ዜግነት እንታይ እዩ?
2. ካብ ሓደ ኢትዮጵያዊ ዜጋ እንታይ እንታይ ተግባራት ዜግነት ትፅቢት ይግበር?
3. “ ሃገረይ ነፃይ እንታይ ገይራትለይ ከይኮነስ ኣነ ንሃገርይ እንታይ ገይረላ ኢልካ ሕተት” ዝብል ኣበሃህላ እንታይ መልእኽቲ የመሓላልፍ?

5.6. ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማ

5.6.1 እንታይነትን ኣድላይነትን ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማን መዝሙርን

ስእሊ 5.3 ተምሃሮ ኣብ ስርዓት ሰንደቕ ዕላማ

- እዚ ፎቶ ግራፍ ዘመሓላልፎ መልእኽቲ እንታይ እዩ?

ሰራዊትን መሓዝቱን

ሰራዊትን ሰለስተ መሓዝቱን ኣብ ቀዳማይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ሕብረት ተምሃሮ ሓምሻይ ክፍሊ እዮም። ኣርባዕቲኦም መሓዙት ኣብ ቤት ትምህርቲ ዘይግባእ ባህርያት ብምርኣዮም ብዙሕ ጊዜ ተቐቂዖም እዮም። ብፍላይ ንጎሆ ንጎሆ ትምህርቲ ቅድሚ ምጅማሩ ኣብ ዝግበር ስነ ስርዓት ምስቃል ሰንደቕ ዕላማ ኣብ መስርዕ እናረበሹ ኣሸጊሮም እዮም። ሓድሓደ መዓልቲ ተምሃሮ ብሄራዊ መዝሙር ህዝቢ ኣብ ዝዝምሩሉ ጊዜ ኣርባዕቲኦም መሓዙቲ ካልእ መዝሙር ብምዝማር ግቡእ ዘይኮነ ራብሻ ይፍፀሙ እዮም። ካልእ መዓልቲ ድማ ነቶም ኣብ ሰልፊ ደው ዝበሉ ተምሃሮ እናተናኸዮ ህውከት ክፍጠር ይገብሩ።

ከምዚ ዝኣምሰለ ራብሻ ኣርባዕቲኦም መሓዙት ብተዳጋጋሚ ዘስተውዓሉ ተወክልቲ ተምሃሮ ክለብ ትምህርቲ ስነ ዜጋን ስነ ምግባርን እቲ ቤት ትምህርቲ ንኣርባዕቲኦም ኣቕሪቦም ኣዘራረብዎም። ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማን መዝሙርን መግለጺ ክብሪ ሓንቲ ሃገር ስለዝኾነ ግቡእ ኣክብሮት ክወሃብ ከምዝግባእ ብዕሊ ኣረዲኦምዎም። እዞም ብሄራዊ ሰንደቕ ዕላማን መዝሙርን ብብዘበኑ ዝተፈፀሙ ዓብይትን ጠቐምትን ሃገራዊ ታሪኻት ከምዝውክሉ ኣገንዚበሙዎም።

ብፍላይ ሉኣላውነትን ብሄራዊ ክብርን ሃገርና ንምክባር ሃርበኛታት ኣቦታትናን ኣዴታትናን ንሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማና ቀዳምነት ብምሃብ ዝኸፈሉዎ መስዋእትነት ኣካልን ህይወትን እናዘርዘሩ ኣረዱኡዎም። ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማ ስፖርት ኣብ መድረኻት ዓለም ለኽ ኣደባባዮትን ክምብልበል ንተመልካታይ ዓብይ ትርጉም ከምዘመሓላልፍ ብዙሓት መረዳእታታት ብምዝርዛር ከረድኡዎም ፈተኑ።

ድሕሪ ከምዚ ዝበለ ነዊሕ ምይይጥ ኣርባዕቲኦም መናእሰይ ጌጋታቶም ኣሚኖም ይቕረታ ብምሕታት ካልእ ግዜ ከምዚ ዝበለ ጌጋ ከምዘይደግሙ እውን ቃል ኣተዉ። ቅድም ክብል ኣብ ስነስርዓት ምስቃል ሰንደቕ ዕላማ ብዛዕባ ዝፈፀሙዎ ዘይግቡእ ጌጋ እውን ንኹሎም ተምሃሮ እቲ ቤት ትምህርቲ ኣብ ሰልፊ ይቕረታ ከምዝሓቱ ቃል ኣተዉ።

መልመዲ 11

ብመሰረት እቲ ምንባብ ነዞም ዝሰብሱ ሕቶታት መልሱ፡፡

1. ኣርባዕቲኦም መሓዙት ኣብ ግዘ ስነ-ስርዓት ምስቃል ሰንደቕ ዕላማ ካብ ዝፍፀሙዎም ጌጋታት እንታይ ተረዲእኹም?
2. ከምዚኦም ዓይነት ተምሃሮ ኣብ ቤት ትምህርትኹም ኣለዉዶ? እንተልዩም ኣብ ስነ ስርዓት ምስቃል ሰንደቕ ዕላማ ዝፍፀምዎ ጥፍኣት እንታይ ይመስል?
3. ኣባላት ክለብ ትምህርቲ ስነ-ዜጋን ስነ-ምግባርን እቲ ቤት ትምህርቲ ካብ ዝፈፀሙዎ ተግባር እንታይ ተማሂርኩም?
4. ኣብ ቤት ትምህርትኹም ሰንደቕ ዕላማን ብሂራዊ መዝሙርን ኣመልኪቱ ተምሃሮ ግቡእ ፍልጠት ክህልዎም እንታይ እንተዝግበር ይሓይሽ?

ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማ ሓንቲ ሃገር ብሃገራዊ ምልክትነቱ ክብ ዝበለ ትርጉም ኣለዎ። ንኣብነት ኩሎም ዜጋታት ቁም ነገር ንዘለዎ ሃገራዊ ጉዳያት ክተሓባብሩን ክለዓሉን ኣብ ምግባር ዓብዪ ረብሓ ኣለዎ። ሰንደቕ ዕላማ ንነፃነት፣ ንጅግንነት፣ ንምድግጋፍን ንክብሪ ለ-ኣላውነትን ዝውክል ተምሳሌት እዩ። ህዝቢ ኢትዮጵያ እውን ንሃገሩ ካብ ሰንደቕ ዕላምኡ ነፃሉ ከምዘይርእ ኣብ ሰናይ ይኹን ኣብ ሕማቕ ታሪኻዊ ግዜያት ኣመስኪሩ እዩ። ስርዓታት መንግስቲ ዓፈንትን ጨቆንትን ኣብ ዝነበርሉ እዋንውን እንተኾነ እቲ ህዝቢ ንሃገራዊ ሰንደቕ ዕላምኡ ቀዳምነት ብምሃብ ኣብ ልዕሊ ወረርቲ ስርዓታት ዘሚቱ ነፃነቱ ኣዊጁ እዩ። ንክብሪ ሰንደቕ ዕላምኡ ክብል እውን መስዋእትነት ህይወትን ኣካልን ብምክፋል ወረርቲ ወፃኢ ኣሕፊሩ መሊሱ እዩ።

ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ፣ ኣብ ትካላት መንግስትን ውልቀን ኣብ ኣብያተ እምነት፣ ኣብዩ ሃገሩ ኣብ ዘለዉ ኣብያተ ፅሕፈት ኢምባሲ ኢትዮጵያ ኣብ ዓብይቲ ኣኹባታት መንግስታት ኣብ ሜዳታት ስፖርት ኣብ ዓውደ ኩናት

ወዘተ ሃገራዊ መዝሙርና እናተፀምበለ ክምብልበል ከሎ ምስ ምውካል ሃገር ጎኒጎኒ ክብ ዝበለ ኩነታት ሃገራዊ ስምዒት የለዓዕል።

ዋንነት ህዝባውነት ዋንነት ዘይንጻቕ ባህልን ዘኩርዕ ቅርስን ብሄር ብሄረ ሰባትን ህዝብታትን ዝተጻደልናዮ ፀጋ ተፈጥሮ ጅግንነትና ኣጉሊሁ ዘርእይ ብሄራዊ መዝሙርና እውን ሰንደቕ ዕላማና ኣብ ዝምብልበለሉ ግዘ ክዝመር ከሎ ንክብሪ ሊዓላውነት ሃገርና ክብ ዘብል እዩ።

መልመዲ 12

ብዛዕባ እዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት ተመያየጡ፡፡

1. ሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማ ንሃገር ይውክል እዩ ክባሃል ከሎ እንታይ ማለት እዩ?
2. ሰንደቕ ዕላማ ኢትዮጵያ ብዓወት ክምብልበል ከሎ ዝተሰመዓኒ ሓጎስ ብዝብል ርእሲ ነናይ ውልቕኹም ተጓንፎ ብምዝካር ንደቂ ክፍልኹም ንገሩዎም።
3. ኣብ ቤት ትምህርትኹምን ኣብ ከባቢኹምን ዝምብልበሉ ሰንደቕ ዕላማታት ብዝምልከት ብዛዕባ ኣተሓሕዛኦም ሓፂር ትረኻ ፅሑፍ ብምቕራብ ተዛራረቡሉ። እቶም ሰንደቕ ዕላማታት ብፅቡቕ ኩነታት ተታሒዞምዶ ኣለው? ወይስ ካብ ምእራግ ዝተልዓለ ተበላሽዮም እዮም? ከምዚ ዝኣመሰለ ተግባር ግቡእ ድዩ?

መጠቓለሊ

ስምዒት ፍቕሪ ሃገር ዝምዕብል ኣብ ገዛ ኣብ ከባብን ኣብ ቤት ትምህርትን ብእንገብሮም ውፅኢታዊ ምንቅስቓሳት'ዩ። ንፍቕሪ ሃገር ዝጎድኡ ተግባራት እውን ኣለዉ እዮም። ዝኾነ ሰብ ንኻልእ ሰብ ብሃይማኖቱ፣ ብባህሉን ብቋንቋኡን ፍልልይ ከይገበረ ከክብሮ ይግባእ። ፍትሓውነትን ማዕርነትን ዓሊሉ ካብ ድኻነትን ድሕረትን ንምንጋፍ እውን ኩሎም ዜጋታት ብስራሕ ምእማንን ንሓባር መገልገልቲ ናውቲታን ጥንቃቄ ምግባር ይግብኡም።

ዜግነት ሕጋዊ ኣባል ሓንቲ ሃገር ምኃን ማለት እዩ። ሕድሕድ ዜጋ ብዜግነቱ ክረክቦ ዝግባእ መሰል ምሕታት ጥራይ ኮይኮነ ግቡኡ'ውን ክዋፃእ ይግባእ። ንሃገራዊ ሰንደቕ ዕላማን ሃገራዊ መዝሙርን ክብሪ ምሃብ ሓላፍነት ሕድሕድ ዜጋ ምኃኑ እውን ክርሳዕ የብሉን።

ኣገደስቲ ቃላት

ሊ-ኣላዊ ሃገር:- ዓለምለኸዊ መሰሉ፣ ጥቕሙን ክብሩን ዝተሓለወሉ ነፃ ሃገር።

ብላዕ/ጉቦ/:- ንኻልእ ሰብ ብዘይግባእ ብምጥቃም ዝርከብ ዝኾነ ዓይነት ዘይግቡእ ጥቕሚ።

ሀዝባዊ ግጥምታት:- ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ብምቅብባል ዝመፁ ደራሲኦም ዘይፍለጥ ግጥምታት።

ሃርበኛ:- ሃገር ኣብ ምክልኻል፣ ኣብ ዝተዋፈረሉ ሙያ ውፅኢታዊ ስራሕ ብምስራሕ ወዘተ ዝተፈለገ ሰብ

ዳንዴር:- ዕሾኽ ዝበዝሖ ተኸለ

ግብርን ቀረፅን:- ካብ ንግዲ፣ ዕለታዊ እቶትና ንግስቲ ካብ ድርጅታት፣ ካብ ትካላትን ካብ ዜጋታትን ከም መጠን እቶቶም ንስራሕ ልምዓት ዝእክቦ ገንዘብ።

ፖሊሲ:- ንኣፈ.ፃዕማ ሓደ ተግባር መንግስቲ ዘውፀኦ ሕግን ደንብን።

ስትራቴጂ:- ሓደ ተግባር ንምፍፃም መንግስቲ ዝሕንፅፅ መምርሒ ኣፈ.ፃዕማ።

መራኻቢ ሓፋሽ:- ፊደዮ፣ ጋዜጣ፣ ቴሌቪዥንን ካልኦት ፍልፍላት መርከቢ ሓበሬታ።

መጠቓለሊ ሕቶታት

I. ነዞም ዝሰዕቡ ምሉእት ሓሳብ ብምንባብ ትኽክል ንዝኾነ /ሓቂ/ ትኽክል ንዘይኮነ /ጌጋ/ እናበልኩም መልሱዎም።

1. ባህሊ ብሄራት፣ ብሄረሰባትን ህዝብታትን ከይተበላለፀ ኩሉ ብማዕርነት ክረእ ዓለዎም።
2. ዜጋታት እንተሞቱ እውን ሃገር ግን ነባሪት እያ።
3. ንብረት ቤት ትምህርትና እንተጠፊኡ ዝጉዳእ መንግስቲ ጥራሕ እዩ።
4. ጉቦ ንባዕልኻ ካብ ሽግር ንምውፃእ ተመራፃይ ዝኾነ ሓፂር መንገዲ እዩ።
5. ኣብ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ኩሎም ዜጋታት ማዕረ መሰል ዮብሎምን።
6. ሰንደቕ ዕላማ መግለፂ ክብሪ ሓንቲ ሃገር እዩ።

II. ኣብ ትሕቲ /ለ/ ዝተዘርዘሩ ኣብ /ሀ/ ምስ ዝተዘርዘሩ ኣዛምዱዎም

ሀ

ለ

1. ነፃ መንግስቲ	ሀ. ብዓርሰ ተበግሶ ዝፍፀም ተግባር
2. ዜግነት	ለ. መግለፂ መንነት ህዝብታት
3. ጉቦ	ሐ. ግቡእ ብዘይኮነ መንገዲ ዝርከብ ረብሓ
4. ሰናይ ፍቓድ	መ. ኣባል ሓደ ሃገር ምኃን
5. ባህሊ	ረ. ሉኣላዊ

III. ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት ዝስማማዕ መልሲ ምረፁ።

1. ማዕርነት ብሄራት፣ ብሄረሰባትን ህዝብታትን ዝረጋገፅ
  - ሀ. ብመራኸቢ ሓፋሽ ትምህርቲ ስለዝወሃብ
  - ለ. ቋንቋኦም ጥራሕ ስለዝኸበር
  - ሐ. ናይ ዓርሶም ክልል ብፍቓድ መንግስቲ ስለዝምስርቱ
  - መ. ብዘይ ሓደ ዕዕንቶ ዕድሎም ባዕሎም ስለዝውስኑ
2. ዜጋ ሓንቲ ሃገር ዜግነታዊ ሓላፍነቱ ዝዋፃእ ብኸመይ እዩ
  - ሀ. ንሕገ መንግስቲ እታ ሃገር ተገዛኒይ እንትኾን እዩ
  - ለ. ክንድቲ ዲሞክራሲያዊ መሰሉ ኸሕለወሉ ዝደሊ ንሱውን መሰል ካልኦት እንትሕሉ እዩ

ሐ. ግቡእ ብምፍፃምን መሰል ካልኦት ሰባት ብምኽባርን እዩ መ. ኩሊ መልሲ ክኸውን ይኸእል እዩ

3. ኣበራዊ መገልገልቲ ናውቲ ንክኸውን ዘይምረፅ ኣየናይ እዩ?

- ሀ. ዴስክ ቤት ትምህርቲ
- ሐ. መቐረቢ ፅፍሪ ላማ
- ለ. ቴሌቪዥን መንበሪ ገዛ
- መ. ማይቡንባ ከባቢ

4. ካብዞም ዝሰዕቡ ኣደ ጉቦ ክበሃል ይክእል እዩ ::

- ሀ. ንንፋስ ተምሃራይ ዝወሃብ ሽልማት
- ለ. ጉዳይ ንምፍፃም ብሕጋዊ ቅብሊት ዝኸፈል ገንዘብ
- ሐ. ብደገፍ ዘመድ ኣብ ስራሕ ምእታው
- መ. ብተሞክሮ ስራሕ ስዒርካ ስራሕ ምሓዝ

IV. ነዞም ዝሰዕቡ ባዶ ቦታታት ትኸክል ብዝኾነ ቃል ወይ ኣረግ ምልኡዎም::

1. ሃገርና ነፃ ሃገር እያ ክንብል ከለና _____ ሃገር እያ ማለትና 'ዩ::
2. ህዝብታት ሃገርና ካብ ሃብቲ ሃገርም ማዕረ _____ ምዃን ይግበኦም
3. _____ ምልክት መግለፂ መንነትና እዩ::

V. ነዞም ዝሰዕቡ ሕቶታት ኣሕፂርኩም መልሱ::

1. ዜግነት እንታይ እዩ?
2. ኣበራዊ መገልገሊ መሳርሒ ማለት እንታይ ማለት እዩ?
3. ፍቕሪ ሃገር ከመይ ይግለፅ?